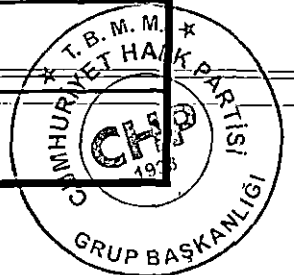

2285 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Fulayman Pirpiri	Muşla	
Ayhan Başar	Adana 1. İl	
Mehmet Bekir Zor	İST. ME.	
Tuncer KAYAN	Kutuluca	
DENİZ YAVUZ İMAM	Zonguldak	
Yüksel Özcan	Bursa	
Ali ŞEKER İstanbul Milletvekili		
TEKİN BİNGÖL	ANKARA	
Kadim Durmaz	Tokat	
Atilla SERTER	İzmir	
Ömer Fethi Görür	Niğde	
Ali Haydar HAKVERDİ	Ankara	
Abdurrahman Zulfikar	ADYAMAN	
Mehmet Göker	BURSA	

GEREKÇE

Ayçiçek yağı fiyatlarındaki büyük artış, vatandaşımızın belini bükmemektedir. Bu durum tarım üretiminin planlı ve bilimsel esaslara göre yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

Atatürk, 1923-1938 yılları arasında art arda yaptığı reformlarla tarımı ayağa kaldırmış, tarımsal üretimi 3.5 kat arttırmıştır. 1925 yılında tarımsal üretim; 1 milyon 829 bin ton iken, 1938’de bu oran 6 milyon 802 bin tona çıkarılmıştır. Ankara ve Eskişehir’de kurulan tohum ıslah istasyonlarında buğday, arpa, çavdar ıslah edilmiştir. Çiftçiye süne böceğine dirençli buğday tohumu, çeltik tohumu, pamuk ve ıslah edilmiş arpa tohumları ücretsiz dağıtılmıştır. Türkiye tarımına uygun pamuk üretmek üzere tohum ıslah istasyonları kurulmuştur. Cumhuriyet kurulduktan 5 yıl sonra Türkiye’nin Almanya’ya arpa ve buğday, İtalya’ya yulaf ve arpa ihraç eder hale gelmesi; bugünlere yönelik ders niteliğindedir. 1923-1929 yıllarında Türkiye’nin tarımsal büyüme hızı yüzde 8.9 oranında gerçekleşmiştir. Atatürk’ün “Eğer milletimizin büyük ekseriyeti çiftçi olmasaydı biz bugün dünya yüzünde bulunmayacaktık” sözleri tarıma neden bu kadar önem verdiğini en etkili şekilde özetlemektedir.

AK Parti’nin 19 yıllık iktidarında ise tarım ve hayvancılık büyük bir çöküş yaşamış, yaşamaya devam etmektedir. Bu dönemde tarım ithalatına 114 milyar dolar harcanmıştır. 2020 yılında tarım ve hayvancılık ürünlerine 9.5 milyar dolar ödenerek Cumhuriyet dönemi rekoru kırılmıştır. Atatürk döneminde tarımda ihracat rekoru kırılırken, AK Parti döneminde ithalat rekoru kırılmaktadır.

Ayçiçek ve ayçiçeği yağı ithalatı sürekli artış eğilimindedir. 5 Kasım 2020 tarihinde Resmi Gazete’de yer alan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 30 Haziran 2021 tarihine kadar ayçiçeği gümrük vergisi ve Toplu Konut Fonu sıfırlanmıştır. Miktar belirtilmeyerek sınırsız ithalatın önünün açılması üzüntü vericidir. 2003 yılından 2020 yılının ilk dokuz ayı sonuna kadar 10 milyon 851 bin 240 kilo ayçiçeği yağı ithal edilmiştir.

Ayçiçeği üretiminde dünyada söz sahibi olan Rusya, Ukrayna ve Moldova’da çiçeklenme döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle ekiliş alanlarındaki artışa rağmen, hasatlarla birlikte üretim miktarlarının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir. Dünya genelinde üretim miktarının geçen seneye göre yüzde 10 azaldığı bu dönemde artan talebi karşılamak adına Rusya, Moldova ve Ukrayna’nın ayçiçeği tohumu yerine ham yağ satarak ihracatta daha fazla gelir elde etmek istemesi, ayçiçeği tohumu fiyatında hareketlenmelere neden olmuştur.

Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği (BSYD) Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, pandemi sonrası dünyada gıda milliyetçiliğinin yükseldiğini, Türkiye’nin dünyadaki en büyük ayçiçeği ithalatçısı olduğunu ve bu durumun yarattığı riskleri vurgulamaktadır. Türkiye’nin bir an önce bu bağımlılıktan kurtularak, ayçiçeği üretiminde kendi kendine yeter ülke haline gelmesi gerekmektedir. Ocak 2020-Kasım 2020 döneminde yapılan tarımsal ithalatın yüzde 23.8 ’inin ayçiçeği, buğday ve soya fasulyesi olması düşündürücüdür.

Son dönemde art arda gerçekleştirilen ayçiçeği ithalatları, üretim açısından gelinen hazin tabloyu ortaya koymaktadır. 2020 yılında 3 milyon ton ayçiçeği ve türevleri ithal edilmiş ve 1 milyar 488 milyon dolar ödenmiştir. Ayçiçek yağı fiyatı, son bir yılda yüzde 66 oranında artmıştır. 4 Ocak 2020 tarihinde 5 litresi 34,98+KDV olan yağ, 7 Ocak 2021 tarihinde 58,10+KDV'ye yükselmiştir. Artış oranı 1 yılda yüzde 66 oranında gerçekleşmiştir. Dünya piyasalarındaki gelişmeye paralel olarak bu artışın devam edeceği yönünde tahminler yapılmaktadır.

İktidar ise soruna kalıcı değil pansuman çareler aramaktadır. AKP'nin ayçiçeği yağını; PTT üzerinden ucuz fiyattan satmak üzere çalışma yapması; çözüm değil zaman kayıdır. Yapılması gereken adım, ayçiçeği yağının PTT üzerinden satışı değil, yurdun tüm satış noktalarında fiyatının düşürülmesidir. Arz-talep dengesi sağlanamadığı sürece ayçiçeği yağ fiyatları; aşağı yönde değil yukarı yönde hareket edecektir.

Bu çerçevede öncelikle bir an önce "planlı üretim" dönemine geçilmelidir. Tarımsal destekler, rasyonel anlayışla ve yönlendirici bir çalışma ile gerçekleştirilmelidir. Ayçiçek üretiminin ekolojik ve ekonomik olarak en uygun bölgelerde yetiştirilmesi için çalışma yapılmalıdır. Arz açığı olan ayçiçeğinde üretim artışını sağlamak için Trakya'da buğday ve arpa tarlalarında ikinci ürün olarak ayçiçeği ekimi teşvik edilmelidir. Hasadı 120 günde yapılan ayçiçeği, ikinci ürün olarak tarımsal destek kapsamına alınmalıdır. Tekirdağ 2019 yılı verilerine göre 1 milyon 365 bin 350 dekar alanda yılda 342 bin 299 ton, Edirne 950 bin 498 dekar alanda yılda 249 bin 569 ton, Kırklareli 740 bin 511 dekar alanda 210 bin 930 ton ayçiçeği üretmektedir. Bu üç il, ülkemizdeki toplam ayçiçeği üretiminin yüzde 41.17'sini gerçekleştirmektedir. Trakya'da ikinci ürün olarak desteklenecek ayçiçeği üretimi, arz açığını giderecektir.

Ülkemizde 55 ilde 287 havzada ayçiçeği ekilmesi halinde tarımsal destek verilmektedir. Ancak havza modeli etkin olarak uygulanamamaktadır. Bu nedenle destek kapsamında olmayan Elazığ, Isparta, Kayseri, Tunceli, Mardin ve Niğde'de ekim yapılmaktadır. Van'ın Muradiye ilçesinde uygun iklim olduğu halde çiftçi ayçiçeği ekiminden uzak durmaktadır. Belirlenen havzalarda ayçiçeği üretimini teşvik etmek üzere ücretsiz tohum dağıtımı yapılmalıdır. Savaştan yeni çıkmış bir ülkede Atatürk döneminde yapılan ücretsiz tohum dağıtımı bugün de bize model olmalıdır.

2020 yılında çiftçiye dekar başına 50 TL olarak ödenen ayçiçeği desteği yüzde 100 arttırılmalıdır.

Ayçiçeği üretiminin arttırılması, ithalatın sona erdirilmesi ve arz-talep dengesinin sağlanarak ayçiçeği yağında fiyatların düşürülmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınması ve Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

